ИЗЛАЗИ СРЕДОМ ПЕТКОМ И НЕДЕЉОМ НА ЧИТАВОМ ТАБАКУ.

ОГЛАСИ плаћаю се од свакога реда из гармонда први пут 4, а после 3 н.
За жиг сваки пут 30 новч.

Предплату прима уредништво и све ц. кр. поште; а у Београду разноситель Напредка.

НАПРЕДАК.

ПРЕДПЛАТНА ЦЕНА У АУСТРИСК ЗЕМЉАМА На годину 10 фор., на по године 5 фор., на четврт фор. 50 новч. а. вр.
У СРБ. КНЕЖЕВИНИ на годину 100 гроша, на пол год 50 гроша, на четврт год. 25 гроша

Уредништво е у хотелу код „Елисавете“ на првом кату.

БРОЈ 40. | У Новоме Саду, у неделю 6. априла 1869. | ГОДИНА XXII.

ПОЗИВ на ПРЕДПЛАТУ.

Од 1. априла наступа друга овогодшиня четврт и с њом се отвара нова предплата на »Напредак«. Учтиво позивамо пошт. српску публику, да изволи у што већем брою предплатити на наш лист.

Као што нам досадашњи рад сведочи, ми смо своє мнѣнѣ отворено исказивали, неосврћући се ни на материјалну штету, коя би нас отуда постићи могла. Ми ћемо и одсада деловати у досадашнѣм правцу, и у том неће нас поколебати ни вика ни клеветанѣ људи, кои имаући пуна уста родолюбля и пожртвованя, само о своіой користи раде.

»Напредак« ће и далѣ излазити преко неделѣ три пута на читавом табаку. Цена ће му и далѣ бити на три месеца 2 ф. 50 н. а. в., на два месеца 1 ф. 70 н., на месец дана 85 н.

Предплата нека се шаље у наплаћеном писму, или средством поштанских упутства, коє тим є удобниє и єфтиниє, єр нити се има толико посла око њих, нити є поштарина толика, као на писма.

У случаю да коме кои брой недође, нека га изволи благовремено рекламовати незапечаћеним а неплаћеним писмом.

Наручбине без новаца неће се уважити.

НА ДАН 6. АПРИЛА.

Од како је био косовски пораз и пропаст српске славе и госпоштине, срећнијег и сјајнијег дана од слободе Срба под кнезом Милошем и данашњег дана, српска повест забележити кадра није.

Победа српског оружја сломила је вековечито турско господство над Србијом; победа политике кнеза Михаила изагнала је пре две године последње остатке азијатске трулежи из Српских градова.

Цела Европа — сво Српство без разлике с' ове и с' оне стране данас две године обожавало је вешту политику великога кнеза, који је без капи крви оно од Турака добио, што су Турци реквма крви својих прадедова од Србаља завојевали. —

Данас две године — огрезнуо је диван честитога падише у очајању и жалости; данас две године дана нису Турци мислили, да ће и данас још Босном и Херцеговином ваздух и земљу да куже!

Но што Турци учинити могли нису, то су ли изгубљени зликовци рода српског припомогли. Исто онако, као што је падиша у Стамболу од дана предаје градова дане свога господства на Балкану бројати почео, исто тако начео је дане нове славе полумесеца над крстом да броји, од оног ужасног часа, кад је зликовачка рука живот великоме кнезу од Србије упропастила. —

Јадна Србијо и наша прекосавска браћо! на прагу слободе ваше, на прагу победе крста над полумесецом, на уранку лепшег сунца сјајне наше будућности — застали сте с нама заједно код Топчидера — *и одашле ни корака нам се данас даље неможе!* —

Погледајте, браћо, на градове српске; сетите се данашњега дана; — сетите се хришћанске браће наше у Босни и Херцеговини; — сетите се, да је пре четири месеца сва Европа као запета пушка стојала, цео је свет на Србију, на предтечу српске славе и будућности очи своје упро.... а Мује из Стамбула поругљиво повика: ха! крвни ђаури, ногом ћу ваш за врат на Кандију — ногом у Босни и Херцеговини да станем; јер нема више (београдских либералаца?) — не — нема Михаила! —

Београде! Плачешли — или се радујеш? — Ми незнамо ми у срдца неиком завирити кадри нисмо. Али онај Бог, који нас је од Косова до данас чувао — тај Бог створиће суда и судишта зликовцима, што чувство народно руже, што се каменом на гроб великога кнеза хитају. —

На гробу кнеза Михаила заклело се српство: *Твоја мисао, кнеже, погинути неће!* — Има ли трага и гласа данас у Београду од „кнежеве мисли“?! *Ко се за кнезом јада, то је данас издајица; а ко ногом зликовачком гроб му чепа — то је родољуб!*

Мисао на данашњи дан пречи нам миран ток мисли, угушује нам речи — а из срдца цепа нам крв и јад. —

„Јединство“ и „Србија“, опојени славом топчидерском, питају се: како смеду званичници опозиција данашњој влади да буду? —

А шта хоће тиме регентски листови ти да кажу? — Нису они само у виду професора и званичника не само опозиција делима великога кнеза били, него су шта више, на очиглед и са самима убицама моралним и физичним, целоме свету шуровали и замке оне ужасне спремали, са који се Србија данас од целе Европе као политична нула сматра!

Нама нетреба слобода — нетреба нам слободна штампа, само одјек дукаша и шалира, то хоћемо да чујемо! — Ово је девиза данашње београдске владе, ово је гује, која српским новцем српска срдца кужи и трује. —

Ми се чудимо топчидерском слободару — топчидерској „Застави“, одкуд то да трпе, да им браћа у Србији „американску“ — „Швајцарску“ — „белиску“ — „енглезку“ слободу презиру — него хоће саму неку своју и за себе слободу! —

Озбиљан је тренутак, који нас у свезу са данашњем даном доводи; ми даље нећемо да јад у срдцу поштеном српству покрећемо, него питамо те и опомињемо те, Србијо: *Влада твоја народну скупштину скоро треба да сазове: на тебе је, да кажеш, је ли воља твоја — је ли исшиниша она суза, што је на гробу кнежевом падала? Ако је од срдца, а ти је данас са нама заједно ушари,* и промотри и упознај велики понор, на који те гује, што си их на твојим собственим грудма одранила, наводе! —

КОГА ДА БИРАМО!

(Г.) Избори у новосадском мађистрату биће 26. о. м. Као што чујемо, иноверца и иноплеменика има за сто и неколико гласова више, него Србаља бирача. Ми се сами овом чудимо, и неможемо да верујемо; јер кад се поседство у обзир узме, замашна је већина новосадског земљишта у српским рукама; но говори се, да је мана до тога, још имовине многе на властнике још преписане нису, и да је такових несвршених ствари читава гомила, особито у познатих адвоката, што се око „Заставе“ врзу, премда су „форшус“ од људи за преписивање пре годину дана још попримали. —

Но било сад како му драго — ми желимо, да среће и напредка ни по град, ни по грађанство бити не би могло, кад би ми Србљи и иноплеменици град овај у два непријатељска табора поделили. —

Да је то зло некојима од новосадских Срба подоста у главу увртило се, о томе сумњѣ нема; но као год што ми иноплеменике, који тако мисле, осуђујемо, осуђујемо и наше сународњаке саме. —

Почем нам нико од срца одпао није, те никога и немамо у мађистрат да протуривамо, то држимо, да ће и поштована публика разумети нас, да ово, што чинимо, чинимо само обштег мира и напредка ради. —

Наш свет ваља да зна, да се несастоји све у томе, да нас што више овде или онде буде, него и у томе, да што боље и честитије људе у званију имамо.

Сваки онај вара и обмањује, неради поштено, који народ уверава и заваркива, да ће он као представник, као званичник и јоту од постојећих закона преиначити.

Само онај, ко незна, или неће да зна тај се завести даје, да званија и званичници по себи другу дужност имају него оне законе да извршују, на које се заклеше

Нити је задатак мађистрату, нити представништву, да законе нове ствара, него да их само уважава и по њима се влада и извршује. —

Онај човек, или званичник, који с' једне стране заклетву полаже, а с' друге светину којечим заваркује, што земаљски закони можда случајно закрећују — то није човек од карактера и поштења. Свет је пространи и велик, нико ни Петра ни Павла ненатерује да се на оно заклиње о чему је уверен, да се са његовом вољом и увиђењем неслаже.

Новосадско грађанство о свему овоме изкуства доста има. Ми сви знамо, да је незнање и неспособност такођер препрека за бољи напредак али људи без части и поштења, људи, који код свестног народа поверења немају, ти су *двоструко зло* у сваком граду и друштву. —

Без обзира на веру и народност, ми се пре свега на способност и поштење у човека обзиремо. Где тога нема, ту ће иноплеменици исто тако, кано и Срби, са својим кандитатима насести.

Ми овде немамо ни Петра ни Павла пред очима, него опомињемо само суграђане наше, да себе несрамоте, а суграђанство остало у невољу недоводе.

Као год што за морално и материјално зло сматрамо, да се збачени градоначелник кандидује, тако осуђујемо и то, да се легија познатих незналица и клуподера опет у мађистратска званија увлаче, да се од мађистрата врзино коло политичних странака и плетака прави, и званичан ауктoритет за просте и презрења достојне агитатације, које само глупост, а никако свест народну непоказују, употребљује.

У нас Србаља има доста способних људи; — ми обраћамо пажњу суграђана наших на то, да се „протераница“, познатих варалица и извиканих „гостију из Срема“ окану, а људе способне, од струке, поштења и карактера бирају, и то како у званија, тако и у представништво.

Као свагда што смо себе и народне интересе бранили и заступали, тако наглашавамо и овде, да онако и у оном броју у представништву и мађистрату заступљени будемо, као што смо фактично бројем и поседом јаки.

Само онај човек, ко на зло хоће, тај раздор прави. А онај човек, ко сам за част и поштење незна, тај је кадар људма јавно обезчашћеним пред судом и изван суда гласа да даде. —

БЕЧКЕРЕЧКИ ИЗБОР.

Извиниће читаоци „Напредка“, да тако позно, и преко телеграма, и преко дописа, враћам се на ову ствар.

Но кад „Застава“ за вредно налази, и данаске, и то чак из Београда, о тој ствари дописе доносити, и то не само погрејане, већ и просто лажне: онда мање ће се мени замерити, ако и доцније, али бар с истином на среду изиђем.

Овде ми је рећи поново, да нити се дигох бранити Стратимировића, нити Бечкеречане; јер делије „Заставине“ ако су и доста упрљани, неморају сваког упрљати, на ког се блатом баце; а београдски дописници имали би доста заслуга, ако би могли своје „либералне научне полицајо“ освестити, а не лаћати се чак поштени Бечкерачана, који су толико свестни, тек да се осмејкују на елегије либерални београдски полицаја, зафаљујући им се на туторској науци извртања, подметања, и шпицловања, држећ, да за ту науку није нужно било учити се чак у Бечу, Монакову, Паризу и т. д. Ја се диго, да као мирни гледалац насликам тај дивни избор Бечкеречки, коме може бити цела Угарска сличног није кадра показати.

Ја знам, да „Заставу“, њене дописнике и једномишљенике одвећ тишти бечкеречки избор, јер није шала, као што и последњи београдски дописник вели: *ове године омладинска скупштина у Бечкереку, ове зиме посланичка конференција у Бечкереку, контракандидат Стратимировићу главом председник бечкеречке конференције* — усред Бечкерека, доби једва осамдесет српски гласова! То све није шала, ако је и горка истина, ал моје им сузе непомогоше, јер зграде, које се недижу на стени истине, ником обурвају се, а људи, као и она невина живинчад, што тедоше подковати се, а цео створ им за подков небеше, пуцају, распадају се.

Београдски дописник раскокотао се на бечкеречку омладину, као да је она мало радила за председника бечкеречке конференције. Она је све учинила, што је могла, правила му серенаду, дизала га при избору, одпевала „Мало нас је, ал смо људи“ и мл. др. али што она није имала гласа да гласа, то није њена кривица, или би тај „полицајски филозов“ тео, да су бечкеречки синови своје оцеве код куће повезали, да немогу Стратимировићу гласа дати?

Нека извини бечкеречка омладина, да сам тако дебље морао се изразити, али овде немислим ја честиту и вредну бечкеречку омладину, коју ценим и уважавам са њене свестности и радиности и сталности, и што се неда ветром повијати, нарочито од људи, који као „полицаји“ оћеју у свету „хармонију“ да заведу; јер ја, као тежак, држим, да и у најчистијем житу мора и кукоља бити (макар да „Змај“ држи, да ја имам моћ у најчистије жито кукоељ бацати).

Зашто београдски дописник није ударио на Милетића и Чарнојевића, што жешће не кортештоваше за председника своје конференције? или што непосла своје громсабље-абердара, да праском, хуком и зуком освесте Србе Бечкеречане? Већ сузама се баца, не жалости, већ гњева, да честитост окужи! Шго је могло неколико млади људи, кад неможе читава омладинска скупштина, читава конференција, председник конференције, Милетић, Чарнојевић, и чак свакојаки дукати! Мала шала није: годину дана преправљати се, оцрњивати, опадати, све подлости употребити, пак таки резултат! Није шала: 119 супрот 830 гласова! — Болови су то големи, који се чак и у Београду осећају.

Сада да пређем на сам избор

Изборни презес чујући, да противници Стратимировићеви прете ножеви и ексцеси, доведе војнике на биралиште, и тек кад Стратимировић каза, да под бајонети неда се бирати, већ пре ће одступити, одмаршираше војаци, а дођоше бирачи. Нека „Застава“ изволи овоме дати коментара.

Стратимировићеве бираче предводио је свештеник Бакаловић, адвокат Мита Савић и велепоседник Ника Купусаревић. Међу Стратимировићевим бирачима одликовао се је бројем јако средњи сталеж, т. ј. занатлије, даклем људи независни и свесни, који се недаду лако окретати. Београдски дописниче! Је ли то проста светина, перецима нараћена а ракијом опојена?

Али београдски дописник ваљда се у Башаиду десио, те видио чудо и бруку, пак држи: како је у Срему, тако је и у трему!

Заставини дописници веле: Стратимировићев је избор био под пресијом. Јесте, али под чијом, и у чију корист? — У полак осам дошли су бирачи, а после девет сати почели су гласати; а све дотле перорирали су говорници у корист председника бечкеречке конференције. Нека реку ти либералци, на кога је гласао бечкеречки магистрат, и за кога су тероризирали бечкеречки сенатори (не сви) просту светину, за Стратимировића, или за председника бечкеречке конференције? Али београдски дописник држи ваљда, да то спада у полицајски делокруг?

„Заставини“ дописници веле, да је обманивањем Стратимировић испао за посленика. А чији је био говорник онај, што му ти „безсвестни“ бирачи викаху на биралишту: *нећемо да нам оирашшаше иорцију! и што то шебе шишти, кад ши немаш ни иедља земље? Иди ши у Панчево, иа се шамо сшарај!* и т. д.

„Заставини“ дописници веле, да су Мађари и Немци изабрали Стратимировића у Бечкереку. Ја „Заставу“ и њене дописнике за ово само питам: како је могуће, да од 1600 бирача, од који 400 гласова било је несрпски, и од несрбски председник бечкеречке конференције више је добио него Стратимировић, како је, велим, онда могуће, да Немци и Мађари изаберу Стратимировића? Куд се деде 1200 српски бирача? Како нарастоше мађарско немачки гласови? Можда београдска полицаје у том погледу изнашли су нову науку, за коју им може мађарско министарство захвално бити?

А ја отворено велим: ако само жели председник бечкеречке конференције, готов сам му доказати, да он доби више мађарски и немачки гласова, него Стратимировић. У нас се вели: ако коза лаже, рог нелаже; тако и ја: имена ћемо бирача напоље, пак нек се знаде, које ваљде!

„Заставини“ дописници веле: да је Стратимировић куповао за се гласове. Нека изведу и једног момка на среду, који ће засведочити, да је у то име и пребијену крајцару добио; докле ћу ја толике навести, којима је петица, а доцније и више давано, само од Стратимировића да одустану. Питам ја „Заставине“ дописнике, је ли то уверење, свест и поверење? питам је! од куд тим „сиротим“ либералцима петице и десетице? би ли именовали тај челични фонд?

„Заставини“ дописници теше се; да Стратимировић има млого и свом стану (!) приписати, да му је повољан избор спао. Јесте; но Чарнојевић тај је конак пре окупирао, но кад осведочи се, да му непоможе ни прађедов барјак, а он се окану и стана код „мађарска краља“.

„Заставини“ дописници веле: да Стратимировића бирачи беху пијани, доведени на вино и ракију. Питам ја: кад се избор почео у девет сати, и кад у дванајест имао је Стратимировић преко 500 гласова, а председник бечкеречке конференције једва до седамдесет, и кад се у подне на иљаду бирача, који од зоре незакусише, донесе двојка ракије, је ли то за мићење? или за опијање? или најпосле беше ли то гомила „безсвестни простака“?

Још на једно ми је „Заставиним“ дописницима одговорити, а то је, што они питају: зашто толики свестни бирачи не гласаше?

Од 1600 бирача гласало је 950, и то Срби, Чивути и нешто Немаца и Мађара; велики део последњи није гласао, из узрока кога, незнано ми је. Наши до триста гласова није гласало, по вољи фактора Стратимировићеве партаје, што је Стратимировићев избор већ седам пута претежнији био од председника бечкеречке конференције, и што би са дељим гласањем дубоко у ноћ продрли, те бирачима и комисији на тегобу били.

„Заставиним“ дописницима нећу одговарати на говор њиов о претежности Стратимировића или председника бечкеречке конференције, јер ко ту неувиђа, или мора бити ћорав код очију, или напојен трусином а нараћен буњиком, коме једини промисао може помоћи, а људске лекарије никако.

Жао ми је, што сам с толико горки истина морао на среду изаћи, но свакоји поштењак извиниће ме, ко је читао „Заставине“ дописе о бечкеречком избору.

Немогу завршити, а да неспоменем мудре речи бечкеречког посланика, речене по избору својим бирачима: „Браћо! ако данас бијасте политични противници, не носите ту противност својим кућама, не носите ту мрзост у свој породични живот; један је овог, други оног уверења; зато оба могу тежити само општем добру — а време ће показати, које начело беше целисходније, које уверење благородније“....

Али да, задаћа наши назови либералаца није градити, већ обарати, није састављати, већ раздвајати, није прикупљати, већ растурати, како ћемо час пре на реках Дунаву и Тиси запевати: *иропаси од шебе Израиљу!*

Тужимо се на душмане и противнике, а сами себи најгоре груди разпиремо, да још знамо:

Да неплаче слеп,
Што није леп,
Већ што невиди бели свет.

Емил Чакра.

ИСКРЕНА РЕЧ ПРОСТОМЕ НАРОДУ.

V.

Браћо драга! Ви велике терете сносите, велики порез плаћате, морате мучити се, много радити, док толико новаца набавите, да ваше потребе подмирити можете. Вами у нешто било би поможено да манђ пореза плаћате, дакле морате желити и потраживати, да би у колико је можно, манђ пореза плаћали Али једино тиме, што би манђ пореза плаћали, вами поможено ниє. Ево браћо, сами о томе судите: који од вас на фрталь сесиеземлђ пореза и сеоског трошка до четрдесет форинти плаћа, да се од овога половина скине (ков неверуєм да може бити), пак да само двадесет форинти плаћа, питам вас: је ли са овим нђму у толико поможено, да може куповати землђ, сермиє тећи?

Браћо моја! ако сте свои приятельи, ако вами добра желите, морате домаће трошкове умалити, на ствари, без којих можете бити, несмете новац трошити. Помислите, колико новаца на свадбе трошите; зар неби боље било, да свадбе о малом трошку правите? је ли паметно на памучне и свилене крпе, на јело и пиће више стотина форинти потрошити? а шта да рекнем за оне, који се због свадбе у дуг увалују, а напред знаду, да тай дуг на време изплатити немогу? који правећи дуг стрепе, да ће се због тог дуга њихова сермия на добош продавати? Браћо моя! *ви зло чиниште, зло сте уобичаили, а ако се шог несрешног обичая неошресеше, иропасши мораше.* Сазивате на свадбу стотину гостию, као да сте войводе и бапови, као да живите у палати а не у дому, који тек две собице има; кољете краве, волове и овнове, као да имате пустаре од хиљаде ланаца, на овима стотине волова и хиљаде оваца — *една свадда сшає вас више сшошина форинши!* Је ли паметно, два или три дана преко мере весео бити, у весељу силни новац потрошити, а после тих дана, после тога весеља, пет и десет година у патњи и невољи живити? Питам вас, браћо! морате ли ви ваше женске у скупо и свилено одело облачити? мора ли свака женска, и она најсиромашния, шест, и више суканьа имати? Неби ли лепше и паметниє било, да ваше женске облачите у скромно просто одело, да носе одело, ков њима лепо стои и приличи? А да имате красан дом, доста землье, доста марве, оваца добре конђ, хамбарове напунђне раном, и да никоме дужни нисте?

То би ви могли имати, да сте чуварни, да нисте окужени манама и пороцима, кои вас нравствено и у иманьу руше и тамане, и када би осим данашњег вашег рада, и друга средства проналазили, како би могли више него досада новаца набављати.

Ево, браћо! ја ћу једно средство казати, а ви пронађите друго и треће пак како са више страна новаца набављали будете, одма сте себи помогли: тако радећи, не само да ћете ваше иманђ сачувати, него ћете у св кой години имућния бивати

Драга браћо! у вашим авлиями и баштама видио сам, колико неплодних дрва имате. У єдном селу, ков преко четир стотине нумера брои, такова неплодна дрва преброяо сам и нашао, да има багрена, брестова, зова и други неплодни дрва до двадесет хиљада комади. Помислите браћо! да су то дрва коя плод доносе, да су оплеменђне ябуке, крушке, кайсиє, трешнђ, вишнђ и друго оплеменђно воће — овога села становници колико би хасне од воћа имали! Осим што би могли колико желе добра воћа єсти, могли би од сваког комада наймањ за єдну или два форинта воћа продати. Ето видите, ово село, у место неплодних дрва, да има оплеменђно воће, отуда годишнђг прихода преко двадесет хиляда форинти имао би, дакле много више, него колико пореза и сеоског трошка годишнђ плаћа. А знате ли, браћо! колико жита за воће издаєте? Я сам се осведочио, да свако место, ков воћа нема, преко године по кою стотину мерова найлепшег жита за найгоре воће издає! и то є трошак *без ковг би могли биши, и шо не мали шрошак него велики, шо су опеш хиляде, ков ва во ће издаєше.* Да би ви од воћа порез и сеоски трошак плаћати могли, и да вам отуда на друге потребе новаца преостане, и да толику вашу рану за воће неиздаєте, морате сва неплодна дрва из ваших авлия и башта повадити, у место овога усадити дрва, коя плод доносе, оплеменђно воће. Ако то учиниите, за кратко време имаћете лепа и добра воћа толико да ћете отуда много новаца добивати.

Можно є, да ће кои од вас запитати: ако свака општина много воћа имала буде, онда тко ће да га купує? Тога, браћо, небойте се! Оплеменђно воће навек скупо ће се продавати, и колико се од овога продати може, толико га никад бити неће. *) Ето ви купуєте смрадльиву и отровну ракию, кою од свакояке покварене ранепеку и продаю; а кад би ви толико воћа имали, да од нђга ракию пећи можете, онда би іошт већу хасну имали, од воћа печена ракия найболя є и найскуплђ се продає.

Незнам, браћо! є ли од вас кои рачунио: єдан домаћин на своє домаће преко године колико новаца за ракию издає? Да рекнем найманђ, само десет новчића на дан да троши, то чини на годину тридесет и шест форинти и педесет новчића; толико потроши на ракию найоскуднии домаћин; а имућни троше много више. А када би имали толико воћа, да би од нђга ракию пећи могли, *онда би и шай новац у до му осшао.*

Садите, браћо! воће, биће вам од велике хасне; али не садите воће дивиє, него оплеменђно. Ви морате каламке куповати, а зато треба новаца; ево како да се за новац помогнете: што имате у авлии и башти, неплодних дрва, то повадите и продайте, добићe толико новаца, да можете за свако дрво два найлепша каламка купити. Године брзо пролазе, ако учините што вам саветуєм, *брзо доживиђеше, да ће ваше усађено воће рађаши и ви од нђга велику хасну имаши.*

Д. Ђ

ПРЕГЛЕД НОВИНА.

О покушаима за зближенђ међу Русиом и Енглеском читамо у єдном листу ова разматраня:

„Нема іош два месеца дана, како су руске новине врло озбиљно запитале, неби ли за Русию како и за Енглеску найприличниє и найкорктниє било, када би се у Азии лепо међу собом слагале Што су обе ове државе, које обе имаю толико землђ у Азии, тамо тако дуго єдна спрам друге неприятельски стојале, шкодило є доста и єдной в другой. Оне су позмаймичну неправду обилато у великом степену себи натоварили да дивлђ народе оружају на свога противника — начин, кои є имао само ту последицу, да се закаснило напредованђ цивилизациє на оне стране.

„Обе приморане своим положаєм, трговачким свезама и преданиями, да се своих азиских држава држе гвозденом енергиом и да их іош по могућству умножаваю, морале су се често у своіой европской политици дати водити азиским обзирима. Докле су год на размећу среднђ Азиє неприятелски єдна спрам друге стаяле, гледале су, где су само могле, да єдна другой и у самой Европи ократи круг моћи. Отуда енглеско несимпатично и управо цивилизации противно држанђ у источном питанђ. Отуда с друге стране и многа руска погрешка, као на пр. немилосрдно порабоћенђ Пољске и узтежуће се држанђ спрам рає на балканском полуострову. Смело се може рећи, да би Русия одавно нашла начин измиреня са Пољском, і да би Енглеска одавно допустила ослобђенђ народа на балканском полуострву, да ниє руска застава на Оксу изглдала Енглезима у Инђии као пламен знак рта и опустошаваня.

„Узмите Енглезима Инђию, рече іош Наполеон I, и нема више Енглеске. И за любав той мисли предузе енергични ђенерал Бонапарте свой тако рећи баснословни поход у Египат и Сирию, да одатле, као нов Александар Велики, прокрчи себи пута на Инд.

„Од тога египатскога похода бонапартина Енглези су постали врло осетљиви што се тиче Инђиє. Они су мучном стрепньом познали, да є у околностима врло можно, да им се узме Инђия, неисцрпльив извор њиовом богатству. Али они су се научили ову могућност и ближе узети на око, одкако се руска моћ полако али поуздано од найдалђга севера стално и незадржано креће према югу Азиє.

*) Да вам наведем пример од других народа. У Виртембершкой (у Немачкой) люди су трешњама и вишњама засадили све своє општинско полђ,, на коме неможе плуг или мотика радити (где су стрмени итд). Сада они на лађама дизвозе трешнђ и вишнђ чак у Енглеску, ів силне новце добиваю. А пре неколико десетина година и тамо су се селяци питали: шта ћемо са толиким трешњама, кад их свако село насади?

„Врло дубоко урезана енглеском характеру црта покреће иначе Енглезе на то, да се радо укланяю сваком мешаню у туђе послове. Нека сваки чисти испред свога прага, главна є реч правог енглеског државника, кои сву свою душевну радню и енергию найрадиє само усредоточава на подизанђ унутрашнђга развитка Старе Енглеске.

„Спасоносним унутрашньим нагоном ношен, цели енглески народ сасвим є наклонђн овом начелу своих државника, єр Енглез воле, да се и у приватном животу найвише само за своє послове брине и да се нимало неосврће, кад му у суседа альина горе, већ ако тай пожар нђму самом ниє сасвим опасан.

„И поред свега тог енглеског начела Енглеска є са Француском ратовала у Криму и више пута претила са своіом енергичном интервенциом, чим є неприятель са бока рускога, то єст европска Турска, била у опасности, да ће се распасти на комађе. Докле год стоє Турци у Цариграду, донде є врло тешко Русиа у Азии напредовати. Али чим би престао полумесец блистати се на цркви Софии, но кад би се опет тамо засветлио крст, била би Русия с бока слободна, мухамедовству срч преломлђна, а тиме и могућност за руску войску дана, да си отвори пут у Инђию, ако є то Русия баш заиста намеравала и као нужно држала.

„Али какву би корист Русия имала, све да освои целу Азию? Судбина свемирнога царства Александра Великога на сваки начин постигла би є, єр ниједан народ у свету нема толико душевне упружности, да толико дело изврши. Освоенђ Азиє, то є доказао одавна Тамерлан и Цингисхан, ниє никаква немогућност; али є немогућно трайно одржати таково освоенђ.

„Друго би било, кад би се Русия и Енглеска сложиле у цивилизаторской мисли да сву Азию добию за просвету. Онда би се лако могла поставити међа, у коіой би обе ове тако снажне државе деловало, а да ни єдна при томе недоће у положай, да вређа корист друге.

„Ова сасвим здрава мисао оживила є сада у кругу руских и енглеских патриота и државника, и сад є већ нашла израза и у „Таймсу“, єр тай велики лист већ наговешћує непосредне договоре ради споразумлђня у Азии са Русиом, у исти мах, кад познати енглески ђенерал Ер, кои се дуго време борио у Инђии па и у средньой Азии, осуђує пређашню политику енглеску, да се Афгани и други дивльи народи драже скупим савезима против савезника руских и против Руса самих.

„Могућност се сада пружа дакле, да Енглеска и Русия марно поделе Азию на корист цивилизациє.

„Али та могућност врло є важна и по Европу, єр ће морати имати врло велика уплива на промену многих европских односая. Ако су Русия и Енглеска у Азии савезници, то ће оне морати савезници бити манђ више и у Европи и на сваки начин заеднички узеће у своє рука решенђ источног питаня. Дакле савез руско-енглески био би у корист цивилизации и човечанству не само у Азии, него и у Европи, особито кад би се обе на свою корист и у томе споразумеле да се умешаю против сваког несташног нарушаваня мира. Обоим требала би войска у Азии, а да є тамо могу слободно употребити, морале би имати мира у Европи. У том смислу морао би се енглеско-руски савез као цивилизаторски догађай са радости поздравити.“

ДОПИСИ.

— Н. САД. У листу овом било је већ говора о том, како др. Милетић са дружином систематично ради на том, да народ наш од свог првосвештенства и свештенства и чрез то и од своје вере, а с тим и од народности, одтуђи, имајући при том своје себичне планове. Бијаше и неколицина његових једномисленика и сатрудника на том подузећу означена; а овде ћемо напоменути и то, да та дружина од тог по цело србство пагубног рада још одустала није и обележити још неке лажљиве пророке, за које је већ обштепознато, да верно дра. Милетића мисију, (а не свој посао), тумарајући по свету извршују, и апелирати како на свештенство, тако и на србске народне учитеље, да у смислу свог високог задатка у споразумљењу и међусобном договору како народ, тако особито неискусну и незлобну децу од ове заразе с највећом смотреношћу и опазношћу чувају, ако им је православна вера, у којој спасе-

ње души својој налазе света, ако им је српско име, с којим се као синови тога рода достојно поносити могу, мило и драгоцено.

Упропаститељи ови наше свете вере, а е тим и дичне наше народности, безстидно и јавно свуда и свагда на наше црквене поглаваре нападају и понижавају их.

Незаборављајмо скору ужасну катастрофу београдску како су ти исти упропаститељи наши једнако на владу великог покојника кнеза Михаила викали; а то је јединствено с тога, да своје богомрске жеље испуњене виде, макар народ и народност и све одма пропало, — пак да држимо у уму нашем да ти људи, видећи, да су им првосвештеници и свештеници у том њиховом подузећу на сметњи, исте под видом разних лажних подметања у сумњу код народа бацају, како би поверење њихово код народа ослабиле, и заблуђени после тога народ за собом лако одвести могли. —

Сваки се Србин срцем и душом зарадова, к д се о устројењу храма богиње Талије у Н. Саду својски радити почело.

Сведок је томе врли и леп пример одзива народа нашег, који и поред својих многоврстних потреба подиже за кратко време не мали фонд за ту цел.

Но неки жреци богиње Талије фанатизмом дра. Милетића опијени оставише се свог задатка и проповедају сасвим друго што.

Леп је обичај нама од наших предака остао да о храму цркве стари око софре Бога славећи часте се, а млађани у порти коло заводе.

О св. три. Јерарха слави у Н. Саду алмашка црква.

Речени лажни апостоли нађоше се на пројутарију у алмашкој школи, гди су наши грађани по обичају још и тај дан частили се.

Дошавши прихвате се пуних чаша и почеше наздрављати; но у здравици као што смо од више њих извештени, опадаху нашег и цариградског патријарха и београдског Митрополита, и додаваху, да нам митре, манторосн итд. нетребају!

Ко су ти жреци по именце били, и шта су говорили, нека каже свештеник г. Ј. П. који је тамо био, честити грађанин г. С. Н. који је лажне апостоле из школе изтерао.

А куд се с тим њиховим апостолисањем смера, то смо већ напред рекли: зато гг. учитељи и свештеници! будите бодри и чувајте поверено вам Србство од пропасти, да проклетство потомства праведно на вас нападне!

КАРЛОВЦИ. У вашем пошт. листу бр. 33. изишао је један допис „из фрушке горе“ са подписом: један фрушкогорски свештеник“. Намера која је г. дописника руководила, неможе се одрећи, да није племенита и поштена, но у оскудици података, како у правом виду овде ствар о одређењу свештеничке плате стоји, морао је оно закљученије добити, што га је и извео у своме допису. Па да неби и други дошли до тог мишљења о Карловчанима, као што и г. дописник мисли то сам нашао за нуждно разбистрити стање ствари наше, како би се свака сумњива мисао о нама приталожила, и како би и на самом месту, гди је запело, ова ствар својим природним током пошла.

Ако је икоје место српско чинило што за цркву нашу народну и просвету, то су Карловчани, отворено смем рећи, свагда у највећој мери чинили; па то лепо својство није ни данас њих оставило, тиме се они и дан данашњи вазда одликују и сваком га приликом желе показати, пак и сада при одређивању свештеничке плате. Но што неће гдикоји да разуму, то није њиова кривица. Ствар ту желе Карловчани овако удесити, пак сваки, који мислити уме, нека је пресуди.

У Карлов. сада има нешто преко 2500 душа српски. По саборском заключ. имали би плаћати својим свеш. једном прве, заједно 4-те и једном шесте класе скупа 2000 ф., а то долази 80 нов. на сваку душу. Кад се узме у смотрење то, да Карловци нису богато место; да силне сиротиње у њему имаде, да варош по своме положају никакви други прихода нема, него да живи од слабе и уде трговине винске, да за сваку другу потребу, па и само оно, што је најпрече за живот, мора да набавља са стране, и да тако кроз сто канала одилази новац из вароши, док само једним узацким каналом од трговине винске новац у њу долази — кад се то све и друге још ствари, као што су велики приватни дугови и т. д. узме у обзир, то је на две хиљаде српски душа, две хиљаде форинти, при на јбољој вољи баш немогуће издати. Али поносећи се, што су у Сиону, и подстакнути лепим гласом, што га стекоше Карловчани у целоме своме народу својим прилозима на жртвеник цркве и просвете, нежеле никако, да се која од три цркве затвори, него су ради, да се вазда поје у њима слава божија, па и онда, ако би и то дошло, да нестане Србаља у Карловци. Да ово постигну, зидали су на родољубље своји данашњи свештеника, и зидајући на то, одредише, да остану три свештеника са платом од 400 ф у готовом новцу и у име стана и дрва 90 ф. а уз то свакоме још свештенику по 30 ланаца најбоље земље на Јарковци, урачунавши 200 ф. годишње. Мимогред буди речено, за ту земљу добили су ове године продавши ју под ливаде 300 ф. Дакле по горе изложеном подељењу имали би Карловчани годишње свештеницима до 1500 ф. издавати у готовом новцу, а свештеници имали би своји 700 ф. сигурни изузимајући акциденције од службе и земље. Ово су држали да може данашњим свештеницима доста бити, јер сви имају божијом вољом и своје куће и лепе имаовине, а породице слабе. А захтеваше од своји свештеника, да са овим буду задовољни зато, што су, увидивши, да са сваком годином (Срби у Карловци све мањи бројем бивају, па да неби с временом до тога дошло, да се свакако која црква, па баш у Сиону затворити мора, — увидиши то, наумише, да још сада, док су у снази, при предстојећем поделењу земаља јарковачки од сваке нумере пола ланца узму на 10 година и новац одтуда добивени да употребе на плаћање садањи свештеника за то време, а што би претекло, то би имало претворити се у фонд на исту цел. Кад би се дакле само пола ланца на сваку нумеру узело, то би било 500 ланаца земље на разположењу намереној фундацији, али смо уверени, да би млоги наши родољуби и више на ту цел поклонили Тако је опште познати наш родољуб и врсни Србин Коста Станковић већ обећао, да ће све Јарковце од своји шест кућа, а то је 24 ланца, за сви 10 година уступити томе фонду. Но узмимо само 500 ланаца земље, па нека се продају под ливаде по 15 ф. то је на годину 7500 ф а на 10 година 75000 ф. — Плата свештеничка износила би нам на годину 1500 ф., за 10 година 15.000 ф. Када се дакле ови 15.000 ф. одузму од 75 000 ф ту нам он а остане 60.000 ф. као фонд за плаћу свештеничку и годишње 6% на ту суму износило би 3.600 ф Дакле кроз 10 година што неби Карловчани по пола ланца уживали, не само што неби за то време поповину плаћали, него би још добили нов фонд у својој вароши, одакле би могли под јевтин интерес новаца добијати за време потребе, могли би још за свагда ослобођени бити и они и потомци им од поповине, имали би на ту цел годишње располагати са 3600 ф. а тај новац не мисле ни на што друго употребити, него баш на повишење плате свештеника.

Кад су дакле Карловчани о плати свештеничкој говорили, нису тврдовали, нису се мање родољубним показали, но што су били досад, него рачунајући на родољубље своји свештеника, тако далеко мислили и тако промишљено лепо дело наумили учинити. Оснивање овога фонда желе скопчати са именом његове Светости г. патријарха Самуила, желе дан 20. августа са онаком истом свечаности скопчати, с' каквом је св. Стеван са карловачком гимназијом скопчан. Да се ово све постигне, зависи од наши, као што сам већ рекао, имућни свеника.

Овако свари стоје и у томе је цела распра.

Из САРАЈЕВА. Прије неколико дана дочепао сам се „Аустрије“, трговачког полузваничког листа, који излази у Бечу трошком министарства трговине У њему нађем допис из Сарајева о сарајевској трговини. Тај допис (конзулатски извештај) чини ми се неупутан, а гг. читаоци ових мојих редака нека расуде, је ли тако. У „Аустрији“ новинама стоји, да су у Сарајеву пале трговачке куће Краљевић Нико и Михајловић. Но кад се о фалиментима говори, зашто све непоброји? јер иначе опис му је несавршен Ја мислим, требало је у допису именовати и јеврејске овдашње куће, које су фалирале и има их више њих и у једној улици, ћурчилуку, 4 радње њиове затворене су биле. Консулатски тај известитељ рећи ће: други су се изравнали. Но и сам извјеститељ потврђује, да се је и Краљевић изравнао, а има и сада једна јеврејска кућа неизравната којој ћу име поштедити — неће бити тако сјео. као тај известитељ бечке „Аустрије“. Затијем и у отоме мислим да је известитељ погријешио, што је именовао једнога да ради у велико, а да је малена капитала. Истина да је тај човјек поштен, али тим ему се кредит побија; јер и најнепоштенији буд поштен неимајући нужде, а поштени из нужде фалирати могу. Ја мислим, да то није лијепо кредит побијати трговцима, и да то није дужност била извјеститеља.

Оволико засада извјеститељу „Аустрије“ надајући се, да ће у будуће у извјештају опазнији бити. —

У једном српском листу било је јављено о доласку Осман пашину и речено бјеше, да овдашњем француском и енглеском конзулу није по вољи било, што се је Осман паша опет повратио. За тај допис чуо је француски и енглески конзул и није им било мило, што су споменути. Плашили су се, да Осман паша недозна за тај допис, па да га неувриједе, Један од њи говорио је: рашта дописници имена непоштеде, кад имаю и онако шта писати, а да личности неврјеђају Но нека се небоје, да ће се са Турци замјерити, јер за једног на илици и при одласку Османовом и рекоше да је чавкун, а то зато што није Османа испратио и то г. консул мислим да је чуо. Ето по вољи њиовој ја личности неспомињем а кога се устицало буде знаће. Нека опросте гг. конзули може знању што се по њиовим дворовима разговора, јер што се и на капији тајно говори више је пута у новинама стајало. Тако на пр. ми знамо, да је Осман паша рекао грдну псовку и додао: У Славену (т. ј. Босњацима) најједног пријатеља царевини ненађо! А то зато, што ненађе међу хришћанима лажа и шпијуна По варошицама купили су подписе за обдржање Осман паше. Осман паши дошло је потврђење за босанскога валију и рудбе. Још је Осман добио и велик орден од цара Фрање Јосипа а Рашид ефендија орден гвоздене круне другог степена и др. Кечет орден Фрање Јосипа Осман паша доћи ће преко Мостара, да посјети сиротињу рају.

Из „Цвјетника“ овдашњега видим, да је неправо Турцима што истину пишемо у ваше новине. Зато је њима отворено поље, да пишу лаж — ми им и онако неможемо забранити. Ја мислим, да је најбоље, да они постану добри, па ћемо их онда радо хвалити.

НОВИ САД 5. априла. Из суседнога села Бегеча явља нам се, да су тамо на цркви православној неки дан дизали нова звона. Када су скинули ради тога стара звона, нађу на малом звону (од центе) ћириловим словима написано: „общество Бегечко храма святаго евангелисти Луки лѣта 1284.“ Наш г. дописник вели, да се нигде неналази трага, да е то село онда постояло Ми смо још рапие чули за то звоно бегечко и за летопис на њему; али по свему, колико смо могли дознати, може се рећи да ће онај летопис бити управо „1784“, пак или се „7“ добро невиди (ер чуемо, да цео напис ние найчистии), или е пак тако зло испало, да изгледа као „2“, Већ то, да летопис ние азбучним словима ставлен, особито на цркв еном звону, дае сумњу на оно „2“. тим пре што у тринаестом столећу обичај беше лето-од створеня света ставляти, додаваући кадгод и године од Христова рођеня, а врло су ретке прилике, кад е само лето од рођеня Христова назначено, без лета од створеня света. Уз то и форма звона, као што описују, ние према форми, какву су обично давали звонима у 13 том столећу (т. е. врло дугачка, или пак налик на широку кошницу) Иначе и то звоно однели су Мађари 1849. у С. Арад, да од њега лију топове, и тамо су га по повраћеном миру Бегечани и нашли, али мало оштећено. На последку, молимо нашег г. дописника, да нам веран снимак од целога написа пошлѣ, пак ће се пре моћи цела ствар пресу.

— У Београду почео е под насловом „Зора“ излазити нов лист за књижевност и забаву, кога издаю и уређую гг. Тодор Поповић и Миленко Обрадовић.

ПОЛИТИЧНЕ НОВОСТИ.

БЕЧ. У Бечу се говори као поуздано, да е уздрмано садашнѣ министарство и да ће бити скорим одпуштено.

РУСИЯ Петроградски „Голос“ донесе неки дан чланак едан о западним Слевенима, посебице о Чесиня, кога хрђаво преведоше на немачки; и тако дознавши за њега из овог превода на „панславенски“ език, начини се читава граја. Сад се види, да од свега тога у „Голосу“ ние било што су нашли у рђавом преводу немачком. На против „Голос“ изриком рекао е, да Русия сама неби пристала на ширенѣ своих граница на запад, све да би слазенски народи и зажелили, да буду руски поданици; а западним Славенима рекао е, да се оставе свога ограничаваня на свою местну народност. Дакле, као што се види, цела ствар почива на песпоразумлѣню, и пре би се могао узети, да се тим чланком у „Голосу“ хтела дати опомена осталим Славенима, да се неуздаю у руску помоћ, нега нека сами у себе траже помоћи; што тим пре треба узети у обзир, ер преко „Голоса“ често хоће и меродавни кругови руски да говоре.

— Часопис тако зване уединѣне демократие польске „Нѣподлеглошћ“ (независност) каже, да ће 1870. бити нов устанак у Польской, и то, вели, неће бити устанак за католицизам и за привилеговане сталеже, као 1863, него у корист простога народа. Каже, да ће устанак почети на источной граници польской и разнеће пожар по свим степама Кол ико треба веровати овим фантазиняма, найболѣ показуе други орган польске емиграције „Польска“, кои вели, да те ствари „Неподлеглошћи“ неуместна су шала.

Припослано.

Браћи у Србији.

Пре неког времена беше у земљу нашу нека со унешена, која јевтиноћом својом друге соли у нашу земљу донешене превазилази.

Со ту донело је неко друштво из Пруске, и као Србљин, који роду своме добра желим, и хоћу да нам пољоделство, радиност и промет напредује, опомињем браћу сву у Србији, да је та споменута со шкодљива по људе и стоку, јер више се људи и стока земље и стипсе наједу. него онога, што им је од користи. —

Имајући у овоме довољно искуства, обраћам на то пажњу земљака моји јавно, да ни себи ни својој економији нешкоде.

У Србији 29 марта.

Ђорђе Вуковић.

СКУПЉЕНИХ СПИСА

Косте Руварца

други део

ушао је у штампу и биће за кратко време готов. У овом делу критички су списи и драматски преводи Изнеће до 30 табака.

Предплата је само 1 ф. а. в.

Предплатити се може у уредништву „Даници“ и „Напредка“ у Новом Саду.

ВУКА СТЕФ. КАРАЏИЋА

„Српско-латинско-њемачки рјечник“

најновије издање године 1852., на великој четвртини, 54 табака велики.)

Послије ускрса ове године повисиће се томе р ј е ч н и к у цијена на 8 ф р. аус. вр; зато дајем то на знање свијема љубитељима Српске народне књижевности и Српскога језика, да би су могли себи ту драгоцјену књигу, који је желе имати, набавити до тога рока још по стару цијену, т. ј. к о м. п о 7 ф о р. аус. вр.

Ко ми новце напријед пошаље ја ћу му послати одмах рјечник, а ко није рад новац напријед слати, томе ћу послати рјечник на поштанско поузеће (per Nachnahme),

У Бечу 22 фебр. 1869.

Ана, удовица
Вука Стеф. Караџића
Landstraße, Marodaner Gasse Nr. 3.

Књижевни позив.

Истина да ме је старост обузела, и да су ме очи издале, али окружен нашом красном омладином друштва „Првенца“, на коју народа њаци Далматински своју поуздану наду за срећнију будућност полажу, и неки од дружтва су ми обећали, да ће ми сав нуждни материјал умни за књигу набавити; примио сам се издавања и уређивања Магазина српско-далматинскога, да нам се ова давнашња књига не затре, доклен је млађе силе у своје руке не прихвате.

Ово јављајући, молим наше књижевнике, који су далматински Магазин са својим радом подпомагали, и све предбројнике. који су га са својим пожртвованим новцем издржавали, да се у напред са својим писмима на мене обраћају.

Цјена књиги од 12. табака одређена је 60. н. а изађи ће тек се довољан број предбројника пријави.

У Задру 3. фебр, 1869.

Ђорђе Николаевић.

Књижевни оглас.

Умољавам Г. Г. Скупитеље којима сам Оглас „Срећна кћи у оца и Мајке“ послао, да ми што више Предбројника без новаца скупе и Имена пошљу, — а кад књиге приме, онда да ми невце пошљу. — Књиги је рок продужен почем увиђам да сваки радије кад прими књигу плаћа, него напред.

Тома Теодоровић.
адвокат.

ДАНИЦА лист за забаву и књижевност број 9 донео је ове предмете: „Српска застава“, песма И. Ђ.; „Чудан свет,“ ромач Јаше Игњатовића (продужење); „Слушао сам,“ песма Мите Нешковића; „Све у своје време,“ приповетка (продужење); „Три велика путовања, II. Пут око Африке; „Алфонсо Ламартин,“ (продужење); Босанске народне приповедке. — Подлистак. — Уз овај број иде девети табак „Чајчине могиле“, украјинске приповедке, превод с пољскога

Даница излази сваких 10 дана на табаку и по велика октава. Свакога месеца додаје се бојадисана слика париске моде (челикорез) Цена јој је тромесечна 1 ф. 30 н а. в. Предплата се шаље уредништву у Н. Саду.

НАЙНОВИЄ.

ЗАГРЕБ. Од предлога за устройство земальске владе пет точака нису потврђене. Ради тога подвргнуте су ове точке новом светованю и претресу.

Сабор е заключио на предлог Живковића, неслати посланике у угарски сабор, докле се год нереши судбина закона о земальской влади.

БЕЧ О савезу међу Аустриом и Италиом сад ову версию имаю: ове две земље стараће се заедни. за одржа. мира, небуде ли то можно, онда ће заеднички држати се неутралности, небуде ли ни то можно, онда ће заеднички ратовати.

Принц Наполеон походиће овога лета ядранско море.

ГРЧКА. Са Кандие являю, да су нечовечни поступци турски нов устанак проузрочили; Грци на источной страни овог несрећног острова латили су се наново оружја.

ТУРСКА. Код порте врло су се дали у бригу, што се Енглеска приближує Русии због Азие, ер мисле, да ће се ове две силе после погодити и у источном питаню.

ТРГОВИНА.

СИСАК 30 марта. Шеница и кукуруз и ове неделє слабо пролазиће, остале струке скоро ништа непролазе. Шенице 24,000 ваг. ценом до 4 ф. 45 н тричетврти жито банатско до 3 ф. наполицасремска до 2 ф. 70 н кукуруза банатска, сремска и босанска 18,000 ваг. до 2 ф. 25 ечам банатски, потиски и сремски до 2 ф. 90 н. Зоб банатска и бачка до1 ф 68 н.

ПЕШТА 3 апр И купци и продавци нису данас били расположени и тако шенице продаде се само 15,000 ваг. старом ценом. Ражи мало има, радња слаба. Ечма добра слабо има, за свинє нешто е куповано старом ценом. Зоб траже и радо купую, плаћаю до 1 ф 90 Кукуруз по старом.

БЕЧ 5 апр. (Телеграм) На данашньой житной берзи прометуто 25,000 ваг. шенице, банатска у Ђуру 4 ф. 30. потиска у Ђуру 4 ф. 30, поморишка у Бечу до 4 ф: 90, словачка раж до 3 ф, 50, ечам словачки 3 ф. 50, зоб мађарска трансито ф. 1. 86—2. 4.

Бечка берза од 1. априла.

5 проц. нар. заим	71.
Лозови 1839.	203 —
„ 1854.	93.25
„ 1860.	108 —
„ 1864	126 70
Комска рента	24.—
Зем. растер. угарске	81.—
„ „ срб. бан.	79.20
„ „ хрватско-слав.	81.—
Акције нар. банке	730.—
„ кред.завода	291 20
„ држ. жел.	333. -
„ потиске жел.	218.—
„ дун. паробр.	576.—
„ пешт. ланч.	685 —
Зал. писма угарска	92 25
Лозови кред. завода	16.550
„ дун. пароброд.	97.50
„ триестински	120. —
„ будимски	38.25
„ Салм	42.50
„ Палфи	35.50
„ Клари	37.50
„ Ст. Женоа	34.—
„ Виндишгрец	23.—
„ Валдштайн	24.50
„ Кеглевић	17.50
„ Рудолф	15 50
Сребро	122.75
Дукат	5.84
Наполеондор	9.92
Империял	—.—

Телеграфисани бечки курс од 5. апр.

5 проц. металици	61 80
Нар. заим	69 90
Акције нар. банке	725. —
„ кред. завода	290 10
Лондон	124.10
Сребро	121 75
Дукати	5.84

Пештанска берза од 5 апр.

Пешт. ком. банка	638 —
„ зан' „	350.—
„ штед. акције	1610. -
Будим. „ „	700 -
Пешт. вал. млина акције	1295.—
Ланчаника	685.—
Тунела	1 10—
Уг. др. осигур.	700.—
Сегед. парн. млина	600 —

ПАРОБРОДСТВО.

Н. Сад — Баоград: нед. пон. уторн. среда и субота **8 сат** ујутро.
Н. Сад — Оршава: четв. 1 сат ујутро.
Н Сад — Пешта: сваки дан у подне.
Беч — Пешта сваки дан пола 7 сати у ујутру.
Пешта — Земун понед. среда суб 7 сати ујутро.
Пешта — Оршава: среда 7 сати ујутро
Базиш — Оршава петак пре подне.
Пешта — Беч сваки дан 6 сати вече.
Београд — Пешта: уторн четвр. нед. 8 с. ујутро
Базиш — Београд: субота после подне.
Галац — Пешта: уторн. ујутро.
Сегедин — Земун: среда, суб ујутро.

ЖЕЛЈЕЗНИЦЕ.

Пешта — Беч: сваки дан, пол. 7 с. 34 м. ујутро, дол. 1 с. 52 м. после п
Беч — Пешта: сваки дан, пол. 2 с. 30 м. после п. дол. 9 с. 15 м. вече.
Беч — Базиш: пол. 7 с. 45 м. ујутро и 8 с. вече, из Пеште полаз. 5 с. 19 м. после п. и 6 с. 31 м. ујутро, долаз. у Базиш 9 с. 10 м. пре п.
Базиш — Беч: полаз. 5 с. 55 м. после п, из Пеште полаз 9 с. 55 м. ујутро и 9 с. 30 м. вече, долаз. у Беч 6 с. 39 м. вече и 6 с. 3 м. ујутро.
Будим — Трст: полаз. 6 с. 35 м. ујутро, долазак у Трст 8 с. 14 м. ујутро.
Трст — Будим: полаз. 6 с. 45 м. вече, долазак у Будим 7 с. 58 м вече.
Пешта — Арад: пол. 6 с. 31 м. ујутро и 5 с. 19 м вече. дол. у Арад 2 с. 52 м. после п. и 6 с 11 м. ујутро.
Арад — Пешта: пол. 12 с. 26 м. после п и 8 с. 47 м. вече, дол. у Пешту 8 с. 56 м ујутро.
Мохач — Печуј: пол 12 с. 25 м. пос. п и 4 с. пос. п долаз. у Печуј 2 с. 45 м пос. п. и 6 с. 20 м. вече.
Печуј — Мохач: 9. с. 35. м. ујутро и 1 с; 2. м. пос. п.

ОГЛАСИ

Кућа бр. 60.

у каменичкой улици издає се под кирию 1. мая о. г. Она се и продає приличном ценом. Ближе се дознає код Іована Стерне удовице у дунавской улици. 76—1—3

Ядранско друштво за осигураванє.

Фонд за накнаду

ДВАНАЕСТ МИЛИОНА ФОРИНТИ.

Подписана главна агенция има част овим п. н. поседницима земаля явити, да Ядранско друштво за осигураванє (pr. Riunione Adriatica di Sicurtà) и ове године прима

ОБЕЗБЕЂЕНЯ од ТУЧЕ

са уимченом, одмах исплаћиваном

ПОДПУНОМ НАКНАДОМ,

и препоручує се подписана агенция за извршенє тих обезбеђеня, као и за даље приманє од:

Обезбеђеня против ватре на куће, економска и фабричка зданя, као и на покретности у њима, као: намештай, еспап, залихе ране и стоку;

Обезбеђеня против елементарне штете на добра путуюћа водом и сувим;

Обезбеђеня на живот людски, капитале и пенсиє, исплаћивана после смрти, или за живота обезбеђеного; све уз найефтиниую премию.

Са сваким поштованєм

Главна агенция у Новом Саду
Ядранског друштва за осигураванє
ІОСИФ КЛАЙНЧЕК
господска улица бр. 633. 77—1

ЗА БОЛЕСНИКЕ ПРОЛЕЋЕМ, ЗА КАШАЉ, БОЛЕТИЦЕ БЕЛЕ ЦИГЕРИЦЕ, КАО У ОБШТЕ ЗА СВЕ БОЛЕСТИ ДИШНИХ И РАНЕЋИХ УДОВА.

Нека се без утеже болуюћи окрене источнику где су последньих година преко сто тисућа люди добили лека и моћи телесне и више него милион за 20 година од како радня постои.

Госп. дворском лиферанту **Јов Хофу** централном депову у Бечу (Kärntenrring 11.)

Од 20 година болуєм од непрестаног наступа и напона. Наравно да се нисам надала исцелєню и с оданошћу предам се мојой жалосной судбини. Чудесни успеси вашег екстракта из слада (малц) и ваше чоколаде од слада за здравлє, кое, што се иначе ретко догађа, и сами гг. лекари хвале као изредна средства за такове болести, наведоше ме, да употребим вашу чоколаду од слада. Нисам се исцелєню ни надала и већ сам била задоволєна, да ми е боља олакшала. Али право чудо учини се код мене После 18 недельна употребляванє нестало е мога наступа у стомаку, исто тако се е тим скончане болє Пуна радости являм вам ово и шаљем вам уедно свою срдачну захвалност.

Беч 9. Февр. 1869.

Мария Лиршова.
Ногау, Servitengasse Nr. 9. Th. Nr. 25

Ст. Файт, 13 февр. 1869. Будући е прва пошиљка вашег здравственог пива од екстракта сладовог, као и ваша здравствена чоколада од слада против мог тако дугомучившег мекашля врло добро помогла, то опет молим за пошиљку овог изредног фабриката.

Р. Нидерлайтингер пр. лекар.

Клайнице, 11. февр. 1869. Само жалити морам да ваше красне препарате немогу у близини добивати, ер су ме они већ еданпут *пре 6 година из темеля излечили од болетице у грши и од промуклости.*

Гђа *Ана Потурица.*

Прелог, 13 февр. 1869. Будући да ваше здравствено пиво од сладног екстракта моим болесницима добро помаже, то молим за што скорию пошиљку од њега г. Ткалчићу српском нотару у Прелогу у Међумурю преко В. Каньиже.

Мандел надлекар.

Унцмаркт, 12 февр. 1869. Єдан овдашньи *лекар препоручио ми е ваш прашак за чоколаду од слада.* Зато молим већу количину овог лековитог фабриката.

Іосиф Аймут
кн шварцембершки ишпан.

Єдино право Хофово здравствено пиво од сладног екстракта, као и здравствена чоколада од слада и бонбони од сладног екстракта. само су у Бечу **Kärtnerring Nr. 11.** *На етикетама стои подпис* **Johnan Hoff.**

Цене: Здравствено пиво од сладног екстракта са стаклетом и паковањем: 6 боца 3 ф. 70 н., 13 боца 7 ф, 28 боца 14 ф., 58 боца 27 ф 30 н, 120 боца 55 ф; здравствена чоколада од слада бр 1 фунта ф. 2.40. бр. 2 фунта ф. 1.60. На 5 фунти пола фунте безплатво, на 10 фунти 1 и четврт фунте. Прашак сладне чоколаде за одојчак у накнаду за материно млеко 80 н 40 н. — Бонбони за груди од слада 60 и 30 н. — *Све у Бечу.* 78—1—3

ОГЛАС.

У стовариштy румбуршкога платна и фабрике за перниво С. Мета у Бечу (Rothenthurmstrasse Nr. 29) продає се за готове новце из оставштине єдног врло чувеног фабриканта платна и перива за сто. по налогу наследника, последня партия састоћа се из правог румбуршког, холандског и ирског платна платна различне врсте перниво за сто, убруси, коновоси, 2000 туцета платнених и батистених марама за цеп, велик избор перива за госпође и господу.

За половину проценћене вредности.

Ценовник:

Комад 30 рифи небелєна платна, проценєна вредност 12 ф. сада само 6 ф. 50 н.

1 комад 30 рифи небелєна добра кончана платна, проценєна вредност 18 ф. сада само 9 ф. 50 н.

1 комад 30 рифи белєна креас-платна, проценєна вредност 15 ф. сада само 8 ф.

1 комад 30 рифи найшире врсте креасплатна, проценєна вредност 18 ф. сада само 9 фор.

1 комад 30 рифи изредна шлеска платна, проценєна вредност 22 ф. сада само 12 ф.

1 комад 30 рифи одлична румбуршка платна, проценєна вредност 30 ф сада само 15 ф. 50 н

1 комад 38 рифи холандска кончана платна, проценєна вредност 28 ф. сада само 14 ф. 50 нов.

1 комад 40 рифи румбуршка платна, проценєна вредност 32 ф. сада само 16 ф.

1 комад 45 рифи руска лакена платна, найболє и найтрайниє у свету, проценєна вредност 32 ф. сада ссмо 16 ф.

1 комад 45 рифи руска ланена платна, найболє и найтрайниє у свету, проценєна вредност 36 ф сада само 18 ф

1 комад 50 рифи холандска платна, проценєна вредност 40 ф сада само 20 ф.

1 комад 50 рифи ирска платна, проценєна вредност 52 ф. сада само 26 ф.

Различите врсте румбурска платна по ф 24, 28, 30, 35, 40, — 50, кое су двапут толико проценєне

1 комад креветна оновоса, проценєна вредност ф. 14 — 18, сада само 7 — 9 ф.

1 туце платнених батистених марама за цеп, беле и са шареним портурама од ф. 5, 6, 7, 8, 9 — найфиниє.

Врло финє везене батистниє мараме за госпође комад 50 60 до 75 н. найфиниє.

Енглески ширтинг (шифон) врло фини и исто тако як као платно, риф 30 н. 35 н. 40 до 45 н. найфини

1 туце добрих яких крпа за куйну ф. 2. 50 н. 3 ф.

1 туце врло яких кончаних дуплих убруса ф 4. 50, 5, 6 — 7 ф.

Руско платно или дрил за летнє руво за господу и дечаке риф 30 н. 35, 40, 45, 50 55 н.

Врло евтино и лепо мушко и женско перниво у великом избору.

1 женска кошуля од добра платна са овеняčом ф. 1. 50. 2 — 2. 50.

1 женска кошуля од добра румбуршка или холандска платна, фино везена, 3. 50, 4 — 5 найфиниє.

1 женска кошуля од врло добра румбуршка платна, найновии париски модел ф. 5, 6, 7 — 8 найфиниє.

Женске зимске или спаваће кошулє од изредна платна и кроя ф. 3, 4—5.

Женске гаћице од фина ширтинга, добра поркета или изредна плетна, клот или везене 2, 2 50, 3—4.

Женски спаваћи корсети у стотину различних найновних париских мустара са или без веза ф. 2, 2. 50, 3, 3 50, 4, 5, 6, 7—8.

Женске сукнє у стотину различних нових париских мустара са и без веза ф. 3, 3. 50 4, 5, 6, 7, 8, 9—10

Праве енглеске и француске мушке огрлице, свагда найновиа кроя туце ф. 2, 2. 50, 3, 3, 50 до 6 ф.

Беле и шарене француске кошуле од ширтинга, врло финє и добре, по ф 2, 2 50 до 3 ф. найфиниє

Мушке кошулє од румбуршка или холандска платна по 2, 2. 50 3, 3. 50, 5, 4—6 ф. найфиниє.

Мушке гаће од яка румбуршка платна или поркета, полумађарска кроя, момад ф. 1 50 и 2 фор.

Мушке гаће од яка румбурска платна, мађарска кроя, комад ф 1. 80 и 2 ф

Мушке кошулє са финим француским грудима, за бал и соаре, од ф. 6, 7, 8, 9—10 найфиниє.

Ко купи еспапа за 25 ф. добия на дар врло фино везену батистену мараму.

Мустре на исканє безплатно.

НАРУЧБИНЕ на све стране извршую се, уз послан новац или нахнаме, точно и савестно.

Молим, нека се писма дресую:

75—1—12

S. Meth,
Wien, Rothenthurmstrasse Nr. 29.

Елегантно

ПРОЛЕТНЄ ОДЕЛО,

капут чакшире и прслук
од найболє материе найновия кроя

16 ф.

Помодан

ГОРЊИ КАПУТ

8 ф.

найболє каквоће

ПРОЛЕТНЬИ КАПУТ

10 ф.

ДАЉЕ НАЈЕФТИНИОМ ЦЕНОМ:

Пролетнє капути — —	од 6 до 26 ф.
Пролетнє одело — —	од 16 до 40 ф.
Горњи капути сваке боє	од 8 до 28 ф.
Летнє одело — — —	од 10 до 36 ф.
Летњи капути сако —	од 4 до 22 ф.
„ „ жакети —	од 8 до 28 ф.
Салонски „ црни — —	од 16 до 28 ф.
Фрак и герок — — —	од 16 до 32 ф.
Салонско одело подпуно	од 24 до 45 ф.
Свешт. капути — —	од 18 до 36 ф.
Ловачки „ — — —	од 6 до 24 ф.
Канцел. „ — — —	од 3 до 12 ф.
Стрелачки „ — —	стална цена 10 ф.
Шофроци — — —	од 8 до 26 ф.
Путн. губа с кукуљицом	од 8 до 28 ф.
Милит. блузе — — —	од 7 до 18 ф.
Пролетнє чакшире —	од 4 до 12 ф.
Летнє „ — —	од 3 до 10 ф.
Различни прслуци — —	од 2½ до 8 ф.
Платнено одело — —	од 10 до 24 ф.
Гимнаст. одело — —	од 2½ до 8 ф.

што болє препоручую се у

МАГАЗИНУ ЗА ОДЕЛО

(одликованом найвишом наградом)

КЕЛЕРА И АЛТА

Беч, Graben Nr. 3, 1. Stock, zum „Stock im Eisen", Ecke der Kärntnerstrasse.

Наручбине уз назначенє ширине груди преко груди и леђа) струка и дужине кранова, молимо да се изволе дати са означенєм боє и цене по ценовнику, а из вршенє наручбине нека се нама оставити изволи, ер миединорадисигурности наручителяи додаємо сваком пакету писмено ямство да од нас узето одело ако ниє повољно примамо натраг без прекословля. —

Ценовници на желю безплатно и франко. — Ношено руво, особито већина горњих капута, црних капута, чакшира, продаю се сиромашнима што савестниє ефтином ценом.

Будући да у нашем огромном стовариштy сваку меру имамо, што кроимо найбољи еспап уз найсолиднии посао, а што ефтиниє, што ми само затим тежимо, да годинама стечено добро име свуда стално утврдимо, лако е постало не само нашим пошт. муштерияма, него свакоме, да с поверенєм своє одело код вас купує

С тим препоручуємо се благоволеню пошт. публике, као и нашим уваженим муштерияма, с молбом, да нас почаствую што живльим купованєм.

7—46 С поштованєм

Keller und Alt,
Schneidermeister, Besitzer mehrerer Auszeichnungen,
Inhaber eines Kleider-Magazines in Wien, Graben Nr. 3, zum Stock-im-Eisen.

Издаватель Властник и одговорни уредник Ђорђе Поповић

Брзотиском Игната Фајса у Новом Саду